

Альона Солодчук
кандидат педагогічних наук, доцент
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Інноваційна діяльність в системі сучасної освіти

XXI століття позначене важливими змінами в усіх сферах суспільства. Важлива роль у глобальному просторі належить перш за все інноваціям. Головна перевага високорозвиненої країни пов'язано з можливістю розвитку її людського потенціалу, яка багато в чому визначається станом системи освіти. Очевидно що, інновації не могли не торкнутися і нашої держави. В Україні відбувається формування нової системи освіти, орієнтованої на глобальний освітній простір. Такий процес супроводжується значними інноваціями як в теорії педагогічної діяльності, так і в практиці навчально-виховної роботи. Головним вектором інноваційного підходу до навчання стає особистісно-орієнтована взаємодія вчителя і учня. Інновації стають найбільш оптимальним засобом підвищення ефективності освіти. У контексті педагогічної діяльності - це оновлення на базі сучасних інформаційних технологій і гуманістичних принципів всіх компонентів педагогічної системи.

Освіта, як одна із найважливіших соціальних функцій держави, має виняткову практичну значимість і знаходить прояви в усіх сферах життєдіяльності сучасної людини. Будучи тісно пов'язаною із поняттям «культура» освіта забезпечує засвоєння зразків культури, відтворення і трансляцію традицій і досвіду. У процесі освіти йде виховання поінформованих і глибоко мотивованих громадян, здатних до критичного мислення, аналізу суспільних проблем, до соціальної відповідальності.

Значна роль у формуванні тенденцій і пріоритетів інноваційних підходів до навчання належить гуманізації сучасної освіти. Стійким інноваційним чинником стає безперервність освіти та її соціальна значущість. Освітній процес ґрунтовно адаптується до демократичних стандартів розвитку особистості, інтересів і потреб окремої людини. [3] Безпосередньо, пізнавальна діяльність в процесі інноваційної освіти супроводжується активізацією особистісного творчого потенціалу, використанням сучасних інформаційних

технологій, що створюють додаткові можливості для самовиховання і саморозвитку.

Якщо розглядати питання інноваційного підходу до навчання, ми повинні розуміти, що мова йде, перш за все, про соціальні інновації. Специфіка останніх полягає в тому, що наслідки застосування інновацій, у зв'язку із суспільною значимістю, повинні бути позитивними при всіх імовірних і ризикових характеристиках самого інноваційного процесу. Інновації в соціальній сфері повинні покращуватися, або не суперечити інтересам людей в суспільстві, принципам гуманності і моралі. У зв'язку з цим, черговий раз актуалізується роль держави щодо контролю, підтримки та оцінки інноваційних процесів.

Проблеми вищої освіти за останні роки стали предметом численних обговорень. Особливий акцент робиться на впровадженні новітніх методів навчання, які покликані подолати труднощі, які виникають у студентів і викладачів перед постійними реформами в освіті, які піддаються критиці з боку педагогічної спільноти вимушених визнавати, що за роки реформ система вищої освіти втратила свої провідні позиції в багатьох областях. Проблема в тому що, школярі, а потім і студенти можуть відтворити знання, але не можуть їх пояснити.

У такій ситуації кожен соціально відповідальний викладач і дослідник змушений шукати компроміс між «ефективними компетенціями», соціальними наслідками переходу до нової парадигми освіти і усвідомленням необхідності підтримки дійсної якості освіти. І водночас змушений винаходити так звані «інноваційні» методи навчання, які повинні якимось дивним чином замінити запам'ятовування, старанність, самостійну рефлексію при вивченні дисциплін ігровими або імітаційними методами практичних навичок.

Активна ігрова форма привчає до думки, що будь-яке навчання має стати розвагою, а не працею. І це головна небезпека використання активних та інтерактивних методів навчання. Вони, при всій їх привабливості, створюють ілюзію, [2] «Спрощення соціального життя», зведення його, «де можливо, до найпростіших форм». Освіта і наука, це всього лише інструменти для

упорядкування життєвого досвіду. У зв'язку з цим в освіті надають перевагу інструментальним дисциплінам перед значимими. «Інструментальні» дисципліни допомагають студентам навчатися підходам до вирішення життєвих проблем, у той час як «значимі» заохочують до «широкого мислення», котре не має практичного застосування. [2] Саме в цьому ключі і вибудовував Дьюї свою систему освіти, що отримала широке поширення в США і Європі.

Отже, можна виділити три причини, за якими пропонується в минулому і культивована в сьогоденні інноваційна модель імплементується з великими труднощами.

Одна з них полягає в необхідності фінансування інновацій, координації фінансових і матеріальних витрат, особливо в умовах складної соціально-економічної та соціальної політичної ситуації що склалася в країні.

Друга причина - масова підготовка викладачів, готових витратити свій час і сили на експерименти в освіті, повністю розчиняється в цих процесах.

Третя причина полягає в підборі нових методів викладання. Викладач як в школі, так і в вузі повинен концентруватися на інтересах своїх студентів, куди і як направити їх роботу, особливо в умовах жорстких вимог навчальних програм підвищувати увагу до індивідуальної роботи зі студентами. Але зосередженість на індивідуальній роботі тільки на одному предметі знижує увагу до інших цілей навчальних програм і навчальних планів, зблокує всі інші пункти навчального плану, які включають різнобічні навички і знання. І, крім того, немає поки таких установ, де могли б підготувати викладачів з таким величезним діапазоном навичок, які вимагають освітні стандарти. Таким чином, аналіз тільки частини загальних проблем інноваційних перетворень приводить нас до висновку про необхідність зваженого підходу до подій змін в системі української освіти. Той же висновок стосується і використовуваних технологій, багато з яких, при всіх їх перевагах, не можуть замінити викладача в лекційній та семінарській аудиторіях. [1]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Єрохін А. К., Глушенко Н. А. Інновації в освіті: минуле і перспективи майбутнього // Науково-методичний електронний журнал «Концепт». - 2017. -№ S3. - 0,3 п. Л. - URL: <http://e-koncept.ru/2017/470042.htm>.
2. Дьюї Дж. Моє педагогічне кредо. - URL: [www. publ/rekomenduemye/j_dewey_my_pedagogic_creed / 2-1-0-136](http://www.publ.rekomenduemye/j_dewey_my_pedagogic_creed/).
3. Макарова С. Е. Інновації в освіті // Сучасні наукові дослідження та інновації. 2015. № 1. Ч. 3
[Електронний ресурс] URL: <http://web.snauka.ru/issues/> 2015